

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augustus' 13-dikán 1819.

Nagy Britannia.

Gyilkolási próbatétel Stockportban *egy politziai katonának személtve ellen!* — Ily czímirás alatt következő előadás találtatik Jul. 28-dikán az Angliai Ministeriális Kurirban: — Búbánattal kéntelenítettünk a' közönséget Birch William Specialis politziaikatoná' személtvének Stockportban gyilkos módon és ok nélkül való megtámadtatása felől tudósítani. Birch William, ki az által, hogy Wolseley Károly Baronetet elfogta vala, és az által, hogy Londonban a' Harrison' elfogása is reá bizattatott vala (ő volt az, a' ki Jul. 21-dikén Harrisont a' Smithfieldi népgyűlésből kivezette és Stockportba vitte) a' Parlamentum' reformálójinak gyűléségét magára vonta vala, midőn Julius' 23-dikán estve 10-re három fertály óra-
kor a' maga fogoly emberével egygyütt Stockportba megérkezett volna, a' nép az ő háza előtt, melybe Harrison zárattatva vala, azonnal öszszetsoportozott, 's a' háznak lerontásával és Harrisonnak kiszabadításával fenyegetődött. Birch látván, hogy tanácsadóra van szükség, elment Tiszteletreméltó Prescott Urhoz, egy odavaló érdemes tisztviselőhöz, megkérdeni, hogy ő illy környül-állások között mit tsinálhat a' fogoly emberrel legokosabbat? Mikor az utszán menne, elébe állott Bruce József György nevű ember, ki a' Harrison jobbító oskolájabéli Segéd 's a' Stockporti népgyü-

lésnek Titoknokja volt, 's a' hátamegett is azonnal megjelentek ketten, úgy, hogy Birch se' jobbra se' balra nem mozdulhatott. Ismét tanácsadóra lett volna szüksége; az emberek sokasodni kezdtek körülette; a' hátrálás annál inkább terhesedett. Azonközben míg Birch ekképpen bizontalankodna, a' hátamegett álló két gonosz emberek közül valamelyik, pistolyból reá lött. A' golyobis hátulról menvén-be a' testébe, utját a' bal oldaltsonjtjai felé vette, 's ott megállott. Birch magát elkiáltván, elebb egy kő-kert mellé támoszkodott, 's azután nagy bajjal a' Doktor *Killer* házáig elvándszorgott; 's a' három gonoszok elfutottak, hanem Bruce 's valami Davies David nevű, azután nem soká elfogattak.

Birchnek életben való megtartásához kevés reménség volt, minthogy a' 24-dikben indult tudósítások szerint a' golyobist még ekkor a' testéből ki nem vehették volt. Ez oly rút és gonosz gyilkosság, melytől az országban minden betsületes ember undorodik, 's a' melyért még maga Harrison is mérgelődik, ki azután kezességre, mint az előtt a' társa Wolseley, külömben is kibotsátatott a' fogságból.

Régens Princz ö K. Hertzegsége annak, a' ki bejelenti, hogy ki tette Birchre ezen halálos lövést, 5 vagy 4 száz font Sterlingekből (valami 4000 forintokból álló jutalmat, 's ha a' bejelentő maga is részes

talált lenni, ennek teljes botsánatot hirdettetett - ki.

Az újabb levelek szerint Rippendenben, Macclesfielden, Rachdaliban, Haddersfielden, 's Manchesterben fognak legközelebről népgyűlések tartatni. — Méltó megjegyezni, hogy, mivel ezen gyűlésekben mindenütt azt a' határozást látjuk egyebek között tétettetni, hogy kérelmeket küldjenek a' Régens Princz' elejébe, innen a' következik, hogy mennél több ily népgyűlések tartatnak, következésképpen mennél több ilyen kérelmek adattatnak - be, a' dolog annál inkább fontosodik, 's annál kevesebbé lehet a' kérelmeket a' nélkül felre tenni, hogy semmi tekintet ne legyen rájuk. Innen történik, hogy az a' rész, melly ezen reformálásokat ellenzi, azon iparkodik, hogy a' másik rész' kívánságának fontosulását, az ő kérelmeire való tekintetel, gyengítse, ezt pedig az által érheti - el, ha ő is népgyűléseket tartand, mellyekben a' határoztatik - meg, 's azért készítettnek kérelmek, hogy nem kell a' Parlamentumot reformálni, nem kell a' képviselőknök választatását minden esztendőre határozni, 's több effélék. Ilyen célzással tartattak már több helyeken népgyűlések 's tétettek chezképpest való határozások. Így történt a' többek közt Blackburnban, a' hol 400 (négy száz) aláírásokkal erősítették - meg az efféle ellenző határozások.

A' Régens Princz' nevében oly irás érkezett Jul. 23 - dikán a' Belső Ministertől Lord Sidmouthtól London városa' Tanátsához, melly által a' jelentetik, hogy melly nagyon megelegédett legyen ő Királyi Herczagsége a' Lord Májornak Jul. 21 - dikén a' Smithfieldi népgyűlésre nézve tett előrevaló vigyázási intézeteivel 's egész kimutatott magaviseletével. Ezen irást maga a' Lord Májor olvasta - fel a' Tanátsban, egyszersmind köszönetet intézvén valamint különösen a' Tanátsához

úgy minden polgárhoz közönségesen azért, hogy neki segítségül voltak abban, hogy ezen népgyűlés minden veszedelem nélkül végződhetett - el. Jelentette azonban, hogy ő azon embereket, kik az ezen gyűlés' napján kiraggatott revolúziós czédulákat készítettek 's elszélesztették, törvényesen üldöztetni fogja. Ekkor mondotta azt is ezen Lord Májor, a' mit már egyszer megemlégettünk, t. i. hogy őtet néhány bizonyságok, kiket megeskettetett, előre tudósították volt affelől, hogy a' nyughatatlanoknak plánuma valóssággal a' lett volna, hogy a' város néhány helyeken meggyújtattassék 's a' jó és tsendes polgárok meggyilkoltassanak. — A' Lord Májornak ezen jelentése heves vetekedésre adott a' Tanáts' tagjainak alkalmatosságot. Mostani Senátor 's Parlamentumi tag Wood, ki a' *Spasfieldi* népgyűléskor Lord Májor volt, elbeszélte, hogy a' melly lázszító czédulák akkor elszélesztődtek volt, a' Politziai Ágensek által 's mind a' Ministérium' helybehagyásával szélesztődtek - el, a' mi felől ő, mint akkori Lord Májor, 's mint a' ki az efféléket jól tudhatta, most bizonytságot tehet. Waithmann nevű más Senátor megszollította a' mostani Lord Májort, hogy azon özszeesküvés felől, melyről tsak közönségesen szolla, hogy t. i. a' várost a' mostani (Smithfieldi) gyűléskor fel akarták gyújtani, 's több effélék, tegyen egy kevésse bővebb nyilatkoztatást. Az ellen pedig, hogy az előre való vigyázást ezen gyűlés' alkalmatosságával oly nagyra üzte a' Lord Májor Ur, hogy a' gyűlésen fegyveres katonák is mutatták - meg magokat, melly a' törvények által tilalmaztatik, panaszkodva kikelt ugyan ezen Senátor. A' Polgármester ellenben azzal mentette - ki magát ezen vád alól, hogy ő nem tudja, de ha igaz, hogy mutogatták ily fegyveres katonák magokat a' gyűlésen, a' te-

lyességgel nem az ő tudtával 's nem az ő parantsolatiára történt. Azonban sokak találtattak a' Tanátsban olyanok is, kik nem tsak hogy ditséretre méltónak lenni erőssítették a' Lord Májor Ur' magaviseletét, hanem azt is jóvallották, 's e' meg is határozottatott, hogy az úgynevezett City vagy a' belső régi város intézzen köszönetet a' Lord Májor Urhoz. E' történt a' Magistratusban: hanem a' város' közönsége' gyűlésében ugyan ő nem volt éppen ily szerentsés, mert itt azt határozták, hogy szoros vizgálat alá kell vonni a' Lord Májor Ur' magaviseletét.

Hu n t ilyen *gratuláló* (de ironiákkal telyes) levelet írt a' Lord Májorhoz az ő ezen alkalmatossággal a' Magistratusban a' Minister Lord Sidmouth írása által történt megtiszteltetéséért: —

„Lord Uram! Éppen el akarek utozni a' városból, midőn az újságlevelekben olvasám, hogy mi folyt legyen tegnap a' Londoni Senátorok' gyűlésében. Nem tartoztathattam-meg magamat a' nevetéstől, midőn olvasám, hogy miként terjeszté Uraságod a' Tanáts' elejébe azt, hogy a' Régens az Uraságod' magaviseletét 's azon eszközöket, mellyekkel e' hónap' 21-dikén a' Smithfieldi gyűlés' alkalmatossággal a' békességnek 's tsendességnek fenntartathatására nézve élt vala, jóvánhagyni 's megditsérni kegyelmesen méltóztatott legyen. Képzeltém, hogy már tsak most is miként látja Uraságod lelki képpen a' Királyi kegyelem' czimerét, 's hogy úgy tetszene Uraságodnak, mint ha már hallaná ezen szavakat: Emelkedj-fel (állj-fel) Ritter John! Tele torokkal kelle pedig kacagnom, midőn azon hérosi segedelmeknek czikornyás lerajzoltatását olvasám, mint a' mellyeket Uraságod, a' Bankótól, a' Napkeleti Indiai Kompániától, 's egyéb közönséges Egygyesületektől és Vitéz Polgároktól ezen veszedelmes napon kapott

vala. Egészszén magamon kívül ragadtattam örömömben, midőn olvasám, hogy Uraságod több olyan nyilatkozatásokat kapott volna, mellyek Uraságodat eme' gyalázatos és lázzasztó plánum' bünös készítőjének felfedeztetésére 's megbüntetésére vezérelhették, a' melly plánum a' Whitehalli hivatal szerint való Ujságlevelek' Cancellariájától fogva az Uraságod' orra hegyétől tsak két ezolnyi távolságig, minden utszákra ily nagy szorgalmatossággal kiraggattatott vala.

„Hánem már akkor minden kaczagó muskulusaim (ábrázatom' inas husai) megmerevedtek, midőn azt olvasám, hogy Uraságod, London városának Lord Májorja, közönségesen és betstületére erősítette, hogy esküvés által megbizonyított nyilatkozatásokat vett volna afelől, hogy a' gonosz indulatú emberek oly plánumot tsináltak volna, hogy ezen nagy várost tűz által pusztává tegyék, 's ennek minden lakosait minden irgalom nélkül megöldökljék. Ennek olvasására én tele torokkal így kiáltottam - el akartom ellen magamat: Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! Tisztelendő Parks! a' te felfedezésed semmi ezen jelenlévőhöz képpes; az az összeesküvés, mellyet te fedeztél, tsak valóságos gyermek játék ahozképpes, mellyet a' Lord Májor ez úttal felfedezte. En ennek olvasására Bob nevü paripámat azonnal lenyergeltetem oly célzással, hogy vidám napjaim' számát még ez egygyel szaporithassam, el-tökéllvén magamba, hogy már tsak elvárom, mi fog lenni azon vizgálódásoknak következése, mellyeket Uraságod ezen esztelen és átkozott Gyujtogatók ellen tétetni szándékszik. Kérem tehát Uraságodat, adassa tudtomra: mitsoda fogházakban, mitsoda örizet alatt vannak ezen Delinquensek, 's melly órában fognak vizgálás, kikérdeztes alá vonattatni? mert én is önként ajánlom Uraságodnak

a' magam és Committenseim szolgálatainkat, az eránt, hogy ki fogunk mindent mondani, a' mi a' gyűlés előtt 's azalatt tudunkra esett. Nékem tsak egy szempillantatig való kétségem se' lehet azeránt, hogy egy ily Lord Májornak előrevaló gondos vigyázása már nem tsak magokat ezen Gyujtogatókat bátorságos helyre vitette, hanem még az ő fegyvereiket is, az ő legnagyobb ágyujiktól fogva egész az ő sajt- és kenyér-metsző késeikig, töltek mind elvétette, 's minden ő rettentő gyujtó szereiket, puszkaporos és halzsiros hordoikat, aczél-kova-tapló 's egyéb kiűtő szerszámaikat, pipájikat, mind olyan erős boltokba záratta, mellyekbe semmi tűz semmi féli bombik be nem ronthatnak; mivelhogy ez úttal közönségesen kimondott Polgármesteri parolájára bizonyossá tett a' Lord Májor Ur bennünket affelől, hogy már most nem tréfás, hanem valóságos és annak módja szerént való özszeesküvés légyen jelen.

„Most nem fogunk ismét egy tuczet golyobis által, mellyeket az Országlószéknek egy Spionnya valami régi rongyos harisnyába (strimflikbe) eldugott vala, *mystifikáltatni*; mostan nem fognak nekünk ismét oly meséket beszélni, mint a' Doktor Watson kémiai készületei (apparátusai) voltak, mellyekről a' mondatott, hogy ő azoknak segedelmével a' katonákat minden ispotátyokban egyszerre mind meg akarta fulasztani és pestisezni. Nem! Nem! Az ily özszeesküvesek 1819-ben már nem okoznak John Bullnak (az Anglus köz népnek) nyughatatlanságot. Most mi egy valóságos és jó szabású, egy úgymondatott igazi özszeesküvés felől, fogunk esküvés által bebizonyított nyilatkoztatást kapni, mivelhogy Uraságod, London városa' Lord Májorja, ezen jó városnak Tanátsát bizonyossá tevé affelől, hogy így van a' dolog.

„De hát, Lord Uram, ha talám a' dolog valamiképpen úgy találna kivilágosodni, hogy ezen özszeesküvést is éppen azon gyávák szőtték fűzték és fonták özsze, a' kik Lord Fitzwilliámnak a' Yorkshirei reformálók által történt meggyilkoltatásáról szolló ördögi hírt éppen ezen Smithfieldi népgyűlésnek reggelén a' Londoni nép között elterjesztették oly célzással, hogy, mint egy felebarátjait szerető Ujságnak Kiadója megjegyzette, valóságos módon kimutassák azt, hogy mitsoda tulajdonságú emberek legyenek ezek a' mostani reformálók; — ha talám a' dolog úgy találna magát kimutatni, hogy ezen czédulákat is éppen ezen gyávák az Uraságod' tudtával nyomtattatták és raggatták-ki — ha úgy találna kisülni a' dolog, hogy éppen ezen foglalatú czédulákból 1000 nyomtatványok a' Smithfielden, éppen a' gyűlés alatt, az Uraságod' tulajdon embereinek segítségével és jelenlétekben osztattak-ki — ha, mondom, végtére úgy sülné-ki a' dolog, hogy éppen ezen Uraságod' betsületes bándája vitte azt véghez, hogy Harrison a' Politziai katonák által ezen népgyűlésből kivitettessék, oly reménységgel lévén az Uraságod' emberei, hogy ezen tselekedet által a' nép felingereltetni, mellette feltámadni, 's ekképpen vérontásra vetemedni fogna — ha mondom mind ezek így találnak kivilágosodni 's megbizonyittatni: hova fognak ekkor a' Régens Princz' nevében Uraságodhoz intéztett köszönettételek és megjutalmaztatások maradni? Én valósággal tartok attól, hogy Uraságodat végtére az a' megszegyenülés érheti, hogy a' Polgármesterséget vagy Lord Májorságot a' nélkül kénytelenítettik letenni, hogy Ritterré lehetett volna. Vagyok —“

„H u n t.

A' Stockportban Birch ellen elkö-

vettetett gyilkosságra nézve így fejezi - ki magát a' Morning - Chronicle: —“

„Ezen rút tselekedettől egész Anglia undorodik. A' Státus' ezen tisztviselőjének, az Igasságtétel' Szolgájának meggyilkoltatása, mindenekre nézve arravaló meghívásul szolgálhat, hogy az Országlószék' jusait védelmezze, és azt a' meggyőződést, hogy a' Constitúziót megsérteni semmi esetben nem szabad, a' maga elméjében a' lehetőségig felelevenítse. Ily rút tselekedetekre vezérlik a' tudatlan népet azok a' gondatlan beszédek, melyek ő előtte az emberi és polgári jusokról elmondanak, azt a' népet, melly az efféle tudománynak megfogására 's a' tsupa Theoriai régulák szerint való megítélésére nem elégséges. A' nagy sokaság, a' melynek önn'szeretete, kevélysége, és tudnyasága, mintegy néki való hízeltetést úgy halgatja ezen féligmeddig értett tudományokat, az elméjébe veszi őket, 's önn'gondolkodása szerint magyarázván azokat, 's holmi nép' elméjéhez illő egyéb mesterségek által is zarkantyuztatván, zabolátlanul minden kitsapongásoknak néki botsátkozik, mellyek ötét végezetre efféle törvényekkel ellenkező tselekedetekre vezérlik. És pedig ez, külömben oly emberek munkájának következése, kik az általok hirdettetett ujításokkal való jó célzás által tsak ez egyre, u. m. polgártársaik' boldogságának, nyugalmanak, és szabadságának eszközlésére, gyarapítására néznek, de a' kik azonban azért, hogy nem okosan bántak a' dologgal, azt érdemlik, hogy legkeményebben kimotskoltassanak.“

A' Morning - Chronicle-nek ezen szép erköltsi oktatását még a' Ministeri Kurir is nagyon helybehagyja, pedig esztendőnk szoktak eltelni benne, míg ezen két Ujságlevelek egymással valamely tárgyra nézve megegyeznek.

Spanyol Amérika.

Lord Cochrane megtette Februarius' 20 - dikán Limának Callao nevű kikötőhelye ellen az első próbát: de tsak annyiban boldogulhatott, hogy fegyveres tsajkái által két gazdag kereskedő hajót a' kikötőhelyből kihozatott: de az abban találtató két Spanyol fregátok ellen, mint-hogy ezek a' part' battériájának ágyuji által oltalmaztattak, semmit nem tsinálhatott. Ezen expeditziójának füstbemenetele után pedig ily proklamátziót hirdettetett - ki Mártzius' 1 - ső napján: —“

„Mi, Lord Cochrane, *Chili'* Vice - Admirálisa, 's ezen Státus' hajós seregének Admirálisa és Fővezére — *Chili* Fő Országlószékének parantsolatja által meghatalmaztatván arra, hogy *Peru* nak kikötőhelyeit, öbleit és minden réveit a' legszorosabb rendtartásokkal meg egygyező módon bezárjuk, meghatároztuk, mint itten következik: — 1) *Callao* és azok a' több kikötőhelyek, öblök és révek, a' mellyek *Peru* partjainak mentiben *Guayaquil* től fogva *Atacamaig* találtatnak, forma szerint való hadi megszállott állapotban lenni kihirdetnek. — 2) Minden hajóknak megtiltatik, hogy az említett megszállási vagy bezáró lineán belől találtató kikötőhelyekkel és egyéb helyekkel kereskedést vagy valami egyéb közösülést folytassanak. — 3) Sem neutralis sem barátságos hajóknak nem leszen szabad a' *Callaoi* vagy a' feljebb megnevezett egyéb kikötőhelyekből kievezni, a' mellyek az ezen Proklamátzióban meghatározott nyoltz napok után még azokban találtatni fognak. — 4) Semmi féle neutralis nemzet' zászlójával evező hajónak nem szabad valami Spanyol tulajdont, vagy pedig azon vidékek' lakosainak tulajdonát, melly vidékek a' Spanyol Király' törvényei alá vettelve vagynak, a' maga oltalmazása

alatt valahova szállítani. — 5) Minden neutralis hajó, a' melly kettős vagy hamis szabadságlevéllel evez, a' hadakozást folytató Hatalmasságok között fennálló néptörvények ereje szerint elfogattatik, ha terhének eredeti tulajdonságának törvényessége által, magát meg nem tudja igazítani. — 6) Mind azok a' hajók, mellyek oly tiszteket, katonákat, hajósempereket, vagy kereskedőket szállítanak, kik a' Spanyol Király' alattvalójik, elfogattatván *Valparaisoba* vitettetik, hogy ott a' népek' törvényei szerint megítéltesse nek. — 7) Ezen Proklamáció mindenüvé küldettség-el, a' hova szükséges lesz. Kiadatott az O-Higgins nevű hajón, melyre a' Fő Admirális' zászlója van kifüggesztelve, a' Callaói öbölben, Mártzius' 1-ső napján 1819-ben. Alairta —

„Cochrane.

Közönséges levejek erőssítik, hogy Generális San-Martin is, kiről eleintén azt mesélték volt, hogy 3000 emberekkel Buenos-Ayres felé nagy sebességgel folytatná útját, Chili' armádájával Perunak vette útját.

Különös az, a' mit a' legújabb Anglus újságlevelekben olvasunk, hogy az Anglus kereskedő hajóknak védelmezésére az Angliai Országlószék két lineahajókat rendelt a' Tsendes tengerre. Látjuk a' L. Cochrane Proklamációjában, melly által a' Perui kikötőhelyek minden idegen hajók előtt bezárattattak, hogy az Anglus hajók sintsenek telyességgel kivételtelve. Azt is tudjuk, hogy egy időtől fogva a' Spanyol tulajdont csak az Anglus hajók szállithatták szabadon ide - amoda. A' Lord Cochrane' Proklamációjá szerént pedig ezen szállítás ennekutánna az Anglus hajóknak se' lenne szabad, mint-hogy a' mondatik ezen Proklamációban, hogy ennekutánna semmi neutralis zász-

lő alatt se' leszen 'szabad (és így Anglus zászló alatt se) a' Spanyol tulajdont ide amoda szállítani. Ilyen regulákabaz Angliai Országlószék nem egy könnyen enged a' maga' hajóji elejébe szabattatni. Természet szerént ez a' Lord Cochrane Proklamációjá okozta 'hát, hogy a' Tsendes tengerre Anglus hadi erő rendeltetett. Joles dolog lenne, ha ott az Anglusok az Anglusokkal kéntelenítettnek megverekedni; mert tudjuk, hogy a' Lord Cochrane' vezérlése alatt néhány, legalább is öt, Angliai hajók találtatnak, mellyek mind Anglus hajós legényekkel vagynak felkészittelve, vagy megrakatatva.

Spanyol Ország.

Már most még a' Ministeriális Kurir is erőssíti Londonban, hogy az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' linea hajója, a' Washington Radiks előtt megállván, kinyilatkoztatta, hogy a' Floridák' által engedtetését illető Kötésnek meg-erössittetését várja.

De még háborusabb kinézésről emlékeznek a' Londoni Times levelek: — Tudjuk, hogy ezen Egygyesült Státusoknak egy hadi hajókból álló tsapatja néhány esztendőttől fogvást folytában a' Középtengeren tartozkodik, azt mondván, hogy az Amerikai kereskedést védelmezi az Afrikai tengeri tolvaj Státusok' ragadozó hajójik ellen. Nyugvó helye ezen hajós tsapatnak már jó időtől fogva mind a' Napolyi kikötőhely' öblében volt. Most azt írják a' feljebb nevezett újságlevelek, hogy ezen egész Amérikáki hadi hajós sereg Gibráltárhoz evezvén, ott megállapodott, oly fogás alatt, hogy az Anglus és Amérikáki tisztek között történt duellálás' dolgát akarja eligazítani. De mások nem ezt az okát mondják oda való evezésének, hanem azta' miért a' Washington Radiks' elejébe állott, hogy tudniil-

lik azonnal hozzá fogjanak a' Spanyol Ország ellen való ellenségeskedéshez, mi-helyest megtudják, hogy a' Floridákat illető Kötés Madridban nem ratifikáltatott. — De ha a' megvalóságosul, a' mi valami hajós tudósítások után elhíreltetett, így nem csak a' Spanyolokat, hanem az Anglusokat is érdeklené, ezen Amerikai hajóknak Gibráltárnál való megjelenése. Az erősítettik ezen hajós tudósításokban, hogy az Anglus Admirális azt parantsolta a' Guerrier nevű Amerikai fregátnak, hogy az Anglus hajós sereg mellett való elevezésekor, ezt zászlójának lebotsátása által köszöntse, mellyet Macdonough az Amerikai Commadore megtselkedni nem akarván, az Anglusok reálöttek, 's erre az Amerikaiak is lövéssel feleltek.

Némely Frantzia levelek azt erősítik, hogy a' külső dolgokra ügyelő Spanyol volt Ministerre *Irujora* a' vontavolna az Udvar' haragját, hogy a' *Payne Tamás, Rousseau, és Voltaire* könyveit olvasgatta: de azt mondják mások, hogy kételkedni se' kell rajta, hogy ötet egyenesen az Anglus befolyás buktattameg, mint Amerika' barátját, 's mint a' ki jó szívvel nézte sőt elősegéllette a' Floridáknak általengedtetését. Mondják, hogy a' Madridban lévő Anglus Követnek magakinyilatkoztatása, mellyet ezen Udvarnak beadott, a' volt: hogy ha a' Spanyol Udvar ezen kötést megtalálja erősíteni, Anglia azonnal meg fogja esmérni az elpártolt Spanyol plántatartományok függetlenségét; mert bizonyos az, hogy a' Floridáknak elnyerése az Amerikaiakat még jobban megbátritaná, úgy hogy attól lehetne tartani, hogy kevés idő múlva még Mexikónak általengedtetését is kívánai fogják. — Hogy azonban az Amerikaiak a' Floridákból szép szerént ki nem mennek, 's valami régi adósságot fognak belé, ezt

mind fel lehetni tenni, tsak az a' kérdés, hogy hát valyon erőszakkal ki lehet-e őket onnét könnyen kergetni?

Frantzia Ország.

A' Professor *Bavoux* pere Párisban az Esküdtek' törvényszéke előtt lefolyt, 's az ítélet melly reá kimondatott, ez: Hogy ő nem bűnös. Ennek hallása a' jelenlévő sok tanulóknak nagy örömet okozott, a' kik valami 40-nen vagy 50-nen a' törvénytévő szalából *Vive Bavoux!* kiáltozással az utzákra kiindulván, ekképpen néhány útszákot bejártak, 's végre *Bavoux* egy kabriolet kotsiba beülvén, nyugott elmével szállására ment.

Német Ország.

A' Pruszsus Király a' Töplitzi ferdőről *Pilnitz*be ment a' Szakszoniai Király' meglátására. Dél tájban két postalóval érkezett-meg egy kisdud útikotsiban a' Király' nyári residentziájába. Mellette Gen. *Witzleben* ült, háta megett egy Vadászlegény állott. A' Pruszsus Király oly együgyüen volt öltözve, hogy tsak rendzimer se' volt rajta. A' két Királyok kézfogással köszöntötték egymást. A' Szakszoniai Király azon kezdette a' beszédet, hogy melly régen nem látták egymást. Kevés beszélgetés után asztalhoz ültek; ebédkezés alatt, szép éneklés és musikálás volt. Ebéd után hasonló könnyű úti készülettel tovább indult a' Pruszsus Király Berlin felé, melynek alkalmatosságával méltónak tartották némelylek a' megjelent néző sokaságnak melly halgatását megjegyezni. Ezen özszejövetel előtt tsak néhány napokkal esett az utóbbi hadakozás után következett alkudozásoknak végső egygyezés által való megerősítése. Telyességgel meg nem engedett a' Pruszsus Király se' megérkezésakor se' elindulásakor semmi pompatsinálást.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Jász Kis-Ér, Augústus' 10-dikén. Az itt lévő Helv. Vallástételt követő Gyülekezetnek Érdemes Elöljárói, hogy a' Hazának hív lakosokat és polgárokat; a' Társaságnak igazgatására hasznos és alkalmas embereket nevelő 's formáló szorgalmatos Tanítókat mennyire szeresék 's betsüljék e' példa bizonyítja: Egy igen Érdemes és a' Leány-Oskolában egész ötven esztendőig szorgalmatosan és fáradhatatlanul tanító; de már öregsége miatt tanítói hivatalát nem folytatható öreget Detki István Urat volt fizetésének egész élete végéig való kiadattatása mellett, nyugodalomra bocsátották; a' mikor az Érdemes öreg eránt való háladatos szeretetnek jeléül a' Privilegiált Város' Házánál pompás vendégség tartott. — Vajha minden Ekklesiáknak érdemes Elöljárói a' közjóért munkálódó előregedett Tanítókról így gondoskodnának!! —

A' Psoni levelek szerént, ugyan tsak Posony Vármegye' Pernek nevű helységnek lakosi nagyon megrémültek Aug. 3-dikán. Ugyan is minekutánna a' nap szinte estig igen forrón sütött volna, estve felé a' fellegek dél és napnyugot közt öszve tornyosodván, 's az említett helység fellett menvén keresztül, a' már előre is minden szívekbe félelmet öntő fekete fellegekből estve 9 óra után a' villámás sebes letsapásával egyház meggyúlادott, mellynek tüzetől más 5 házak is hamuvá égtek. Különös, hogy a' menykő sem a' házban lévők közzül senkit meg nem sértett, sem a' benn lévő házi eszközökben semmi kárt nem tett.

Béts. — Hogy Nemzetünkől a' Míves Mesterek közzül is számosan válnak olyanok, kiknek még a' külső Nemzetek is megadják illendő betseket 's a' megkülömböztetést; ennek mind több több példáit olvassuk. Mi is ennek egy új bizonyosságát közöljük, Komári István, Miskolczi születésű Hazánkfiában, ki ez előtt két esztendővel nyervén itt a' Porte-Piánó tsinálására Mívesmesteri Privilegiumot, mindjárt a' Remekmunkájával úgy megkülömböztette magát, hogy azt innen Helvetziába vitték, 's az olta is tsak nem minden Fortepiánói, mellyeket különösen tartosságra való jó készületek mellett, a' tiszta, kellemetes és egyenlő hangosság ajánl, Triesztbe, 's Klagenfurtba hordják. Ezt a' jeles Mívesmestert tehát tulajdon Hazafiainak méltán alánlhatni. Lakása a' külsővárosban ez: Windmühle, Krongasse Nro. 56.

T u d ó s í t á s.

A' Deák-Magyar-Német Lexicon 2-dik Része is elkészülvén, illendően jelentem, hogy a' melly Helyekre a' Nyomtatványokat Pesten keresztül kell küldeni, azokat oda Pestre Eggenberger Könyváros Úrhoz szállítom, a' honnan a' közellévő Augusztusi Pesti vásárkor a' Titt. Collector Urak a' ládákat, vagy csomókat elvitetni ne terheltessenek. Egyéb Helyekre a' Könyvek egyenesen innen küldetnek el, 's részszerént már el is küldettek.

Az egész Munka két Részben 118 árkus. Az árra 18 for. Váltóban.

M á r t o n J ó ' s e f,
Professor.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Aug. 10-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 246 $\frac{7}{8}$ — 12-dikén 247 $\frac{1}{4}$ — forintot.